

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/konkurs-audycja-history/154891,W-Bialymstoku-ogloszono-laureatow-IX-edycji-konkursu-na-najlepsza-Audycje-Histor.html>
26.02.2026, 17:01

W Białymstoku ogłoszono laureatów IX edycji konkursu na najlepszą „Audycję Historyczną Roku”

23 listopada 2021 r. w siedzibie białostockiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej, przy ul. Warsztatowej 1A, odbyła się finałowa gala konkursu na najlepszą „Audycję Historyczną Roku”. Nagrody laureatom wręczył dr Karol Nawrocki, prezes Instytutu Pamięci Narodowej.

23.11.2021

- Dla nas, Polaków, historia jest bardzo ważna, a wy dotykacie wciąż otwartej rany na ciele polskiego narodu - mówił prezes IPN podczas uroczystości, zwracając się do zwycięzców konkursu oraz do nominowanych w poszczególnych kategoriach. - Aby zrobić to dobrze, aby tę opowieść opowiedzieć z jednej strony artystycznie atrakcyjnie, a z drugiej strony zgodnie z prawdą, trzeba wykazać się ogromem wiedzy historycznej, ale także wyjątkowym zmysłem artystycznym - podkreślił dr Nawrocki, wyrażając swoje uznanie dla zwycięskich audycji i gratulując sukcesu ich twórcom.

Zapraszamy do zapoznania się z wynikami finału Ogólnopolskiego Konkursu IPN na Najlepszą Audycję Historyczną Roku 2021 roku.

Kategoria Wydarzenie Grand Prix Prezesa IPN

- „#Pamięć Grudzień 70” - Marzena Bakowska, Andrzej Urbański, Radio Gdańsk S.A.

Cykl audycji oparty na materiałach archiwalnych Polskiego Radia i wspomnieniach rodzin Ofiar Grudnia 70. To wstrząsający opis zbrodni i walki o pamięć o pomordowanych. Symbolem upominania się o sprawiedliwość stała się budowa pomników - Poległych Stoczniovców w Gdańsku i Ofiar Grudnia w Gdyni - zainicjowana w sierpniu 1980 roku przez strajkujących. Cykl #Pamięć. Grudzień 70 to wrażliwe i znakomicie opowiedziane meandry trudnej polskiej historii, bowiem, jak stwierdził jeden ze świadków - „To Grudzień był mądrością Sierpnia”.

Marzena Bakowska - z wykształcenia jest historykiem, z zamiłowania dziennikarką radiową (pracuje w tym zawodzie od 1990 roku, od 1998 w Radiu Gdańsk). Obecnie przygotowuje audycje publicystyczne, dokumentalne i reportaże z zakresu kultury i historii sztuki oraz historii. Jest pomysłodawczynią i koordynatorką cyklu audycji „Twoja Dzielnica”, poświęconego małym społecznościom miejskim. Wykłada przedmiot „Sztuka Radia” na Uniwersytecie Gdańskim. Andrzej Urbański - pedagog, dziennikarz, kierownik redakcji działu publicystyki, reportaży i edukacji Radia Gdańsk, twórca kampanii społecznych. Współtwórca wydarzeń multimedialnych, koncertów, scenarzysta klipów radiowych i telewizyjnych. Bogate doświadczenie dziennikarskie w zakresie informacji, wywiadów i reportażu. Komentator m.in. pielgrzymek papieskich do Polski, korespondent wypraw humanitarnych do Sarajewa i na Zakarpacie. Ukończył pedagogikę na Uniwersytecie Gdańskim, a także studia podyplomowe na Politechnice Gdańskiej z zakresu zarządzania placówkami medycznymi w Służbie Zdrowia oraz Public Relations w nowoczesnych firmach.

Nagroda im. Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego w kategorii „Losy”

„W starej koszuli, z odwagą w sercu” – Dariusz Deberny, Zbigniew Górniak, TVP SA Oddział w Opolu

Film dokumentalny poświęcony aktorowi Jackowi Zejdlarowi, odtwórcy głównej roli w kultowym serialu TVP z lat 70. „Stawiam na Tolka Banana”. Film ukazuje jego karierę oraz działalność opozycyjną: współpracę z Komitetem Obrony Robotników, za którą prześladowany był przez SB. Zmarł w styczniu 1980 r., najprawdopodobniej w wyniku samobójstwa.

Dariusz Deberny – reżyser, reportażysta, dziennikarz. Absolwent Uniwersytetu Wrocławskiego. Ukończył nauki polityczne o specjalizacji niemcoznawstwo. Studiował na 2-letnich Podyplomowych Studiach Produkcji Filmowej i Telewizyjnej na Wydziale Radia i Telewizji UŚ. Ukończył kurs dokumentu telewizyjnego organizowany przez Akademię Telewizyjną Telewizji Polskiej. Ukończył też kurs dziennikarsko-producentki stowarzyszenia CIRCUM, którego jest członkiem.

W 2020 roku za osiągnięcia w dokumentowaniu i upamiętnianiu prawdy o najnowszej historii Polski zostałem odznaczony przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę Brązowym Krzyżem zasługi. Współpracowałem z kilkoma antenami TVP. Pracę w telewizji rozpocząłem jako dziennikarz informacyjny w TVP Opole, był też wydawcą „Kuriera Opolskiego”. Następnie był autorem programów publicystycznych i reportaży. Po rozstaniu się z opolską redakcją przez ponad 3 lata pracowałem w TVP3 Katowice, w dziale publicystycznym. Następnie w TVP3 Wrocław jako współproducent i reżyser programu turystycznego „Gdzie na weekend?” oraz kilku cyklicznych programów publicystycznych. Dla TVP Polonia napisał scenariusz i wyreżyserował film dokumentalny „Polka w Hanoi”. Jest również reżyserem filmów dokumentalnych „Korczak w Bangkoku” i „To feel the spirit of Russia”. Jako producent i II reżyser zrealizował krótkometrażowy film fabularny „Birthday”. Obraz ten zdobył wiele nagród i nominacji na międzynarodowych festiwalach.

Zbigniew Górniak – dziennikarz z 30-letnim doświadczeniem, głównie prasowym, ale też telewizyjnym i radiowym. Zdobywca kilkunastu nagród w konkursach na reportaż prasowy. Autor nagradzanych audycji telewizyjnych. Od 30 lat pisze też felietony prezentowane w różnej formie – prasowej, radiowej, telewizyjnej. Współautor lub autor kilku dokumentów filmowych. Autor czterech powieści.

Nagroda dyrektora Oddziału IPN w Białymstoku w kategorii „Historia regionalna”

„Portret pamięciowy” – Agata Rokicka, Polskie Radio Szczecin S.A.

Tadeusz Sokołowski większości szczecinian kojarzy się z patronem szpitala przy Unii Lubelskiej. Był autorem nowatorskich rozwiązań chirurgicznych i jednym z pionierów transfuzjologii w Polsce, współorganizatorem Akademii Lekarskiej w Szczecinie i pierwszym kierownikiem Katedry i Kliniki Chirurgii. Ale miał znacznie bogatszy życiorys, nieznany nawet jego najbliższemu współpracownikowi.

Agata Rokicka – z wykształcenia polonistka, absolwentka Uniwersytetu Szczecińskiego. Studiowała również dziennikarstwo na Uniwersytecie Warszawskim. Z zamiłowania i pasji jest radiowcem. W 1989 roku podjęła pracę w Radiu Szczecin. Zajmuje się szeroko rozumianą

tematyką historyczną i kulturalną. Od 2006 roku jest autorką „Machiny czasu” – audycji, w której prezentuje ważne wydarzenia i postaci historyczne, ludzi kultury, epokowe odkrycia naukowe. Audycja ma charakter popularnonaukowy. Jej drugą wielką miłością jest reportaż radiowy, zwykle o tematyce historycznej. Traktuje go jako próbę walki z czasem o ocalenie pamięci o wydarzeniach i ludziach uwikłanych w Historię. W konkursie organizowanym przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej „Pomorze Zachodnie” oraz szczeciński oddział Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich zdobyła tytuł Dziennikarza Roku 2011. Za reportaż „Gen pamięci” otrzymała wyróżnienie na Międzynarodowym Konkursie Artystycznych Form Radiowych Grand PIK 2013. Była dwukrotnie w gronie finalistów Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej im. Tadeusza Mazowieckiego, za audycje: „Wzgórze z widokiem na morze i może...” (2014 r.) oraz „Jedenaste przykazanie” (2015 r.). W 2018 roku była nominowana do nagrody w konkursie „W drodze do Niepodległej” za reportaż „Trzej przyjaciele z boiska”. W 2020 roku została wyróżniona w konkursie dla dziennikarzy polskich i polonijnych o Nagrodę Marszałka Senatu „Tylko tworząc kulturę, można ją zachować” za reportaż „Dziecięca lwowska fala” oraz otrzymała Nagrodę Specjalną w Konkursie Artystycznych Form Radiowych Grand PiK 2020 za słuchowisko „Przetrwać burzę”.

Wyróżnienie specjalne

- przyznane audycji „Mecz, który zapamiętam do końca życia” – Michał Rzepiak, Polskie Radio Gdańsk S.A.

Reportaż przybliżył mało znaną postać przedwojennego sprawozdawcy sportowego Polskiego Radia, którego wówczas przy radioodbiornikach słuchała cała Polska. Michał Frank relacjonował pierwszy występ polskiej reprezentacji piłki nożnej na Mistrzostwach Świata we Francji w 1938 r., kiedy to rozegraliśmy słynny mecz z Brazylią. To wtedy do historii sportu przeszły takie nazwiska jak Scherfke, Wilimowski i Leonidas.

Michał Rzepiak – absolwent dziennikarstwa na Uniwersytecie Warszawskim. Wieloletni redaktor „Dziennika Bałtyckiego” w Gdańsku. Obecnie pracuje w Radiu Gdańsk. Intresuje się historią Polski, szczególnie Kresów. Jest autorem i współprowadzącym cotygodniową, sobotnią audycję „Kresowy Salonik Radia Gdańsk”. Społecznie działa na rzecz zachowania pamięci o Ziemiach Utraconych, wspiera Polaków żyjących za wschodnią granicą.

Wyróżnienie specjalne

- przyznane audycji „Dobro wraca podwójnie” – Marta Rebzda, Waldemar Modestowicz, Teatr Polskiego Radia

Estera Borenstein, będąc dziesięcioletnim dzieckiem, wyskoczyła z pociągu wiozącego Żydów do Treblinki. Dotarła do rodzinnej wsi swojej mamy, a jej mieszkańcy wspólnie postanowili ją ukryć. Historia Estery i osób ją ukrywających stała się kanwą słuchowiska dokumentalnego „Dobro wraca podwójnie”.

Marta Rebzda – autorka słuchowisk i reportaży radiowych. Od 1997 r. w Magazynie Reporterów TVP, później w Wizjerze TVN. Ze Studium Reportażu i Dokumentu Polskiego Radia związana w latach 2011–2017. Obecnie kierownik literacki w Teatrze Polskiego Radia. Laureatka kilku nagród za reportaże radiowe. W 2019 r. otrzymała nagrodę za najlepszy oryginalny scenariusz słuchowiska na XIX Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry – Sopot 2019” za utwór „Żaba” (reż. Waldemar Modestowicz). Słuchowisko „Do gwiazd” jej autorstwa reprezentowało polską radiofonię na festiwalu Prix Italia i Prix Europa w 2016 r., słuchowisko „Dziewczynka” było nominowane do nagrody Prix Europa w 2018 r. a „Kto się nie

schowa, ten kryje” otrzymało nominację do Prix Europa 2019 r.

Waldemar Modestowicz – reżyser radiowy, dubbingowy i teatralny. W Polskim Radiu pracuje od 1984 r., najpierw w rozgłośni w Poznaniu, potem w Szczecinie. W Teatrze Polskiego Radia od 1992 r. Laureat Złotego Mikrofonu (1992). Słuchowiska w jego reżyserii reprezentowały radiofonię polską na międzynarodowych festiwalach sztuki radiowej, zdobywając w Berlinie wyróżnienie Festiwalu Prix Futura (1993) oraz w Moskwie nagrodę główną Festiwalu Ostankino Prize (1996). Laureat Festiwalu Słuchowisk Polskiego Radia Bolimów (1999) za adaptację i reżyserię słuchowiska wg dramatu Witolda Gombrowicza „Ślub”. Wielokrotny laureat Grand Prix Festiwalu „Dwa Teatry” w Sopocie za reżyserię słuchowisk: „Nagi sad” wg prozy Wiesława Myślińskiego (2003), „Gdzie jest ten tani kupiec?” Alicji Bykowskiej-Salczyńskiej (2006), „Recycling” Tadeusza Różewicza (2007), „Hamlet” wg Williama Szekspira (2012), „Von Bingen. Historia prawdziwa” Sandry Szwarc (2016), „Labirynt” Grzegorza Kasdepke, w kategorii słuchowisk dla dzieci i młodzieży (2017). Laureat nagrody za reżyserię słuchowiska „Drzazgi” Tomasza Macieja Trojanowskiego (2015). W 2007 r. słuchowisko „Pokój z widokiem na wojnę polsko-jaruzelską” Feliksa Netza w jego reżyserii otrzymało wyróżnienie na festiwalu Prix Italia. W 2012 r. jego słuchowisko „Moje drzewko pomarańczowe” wg powieści Vasconcelosa otrzymało Grand Prix 9. Międzynarodowego Konkursu Słuchowisk dla Dzieci i Młodzieży PRIZ EX AEQUO. W 2013 r. uhonorowany Nagrodą Specjalną za „Raport o stanie wojennym” Marka Nowakowskiego w Konkursie Artystycznych Form Radiowych w Bydgoszczy. Zdobywca Srebrnych Synchronów 2013 za reżyserię dubbingu filmu aktorskiego „Iron Man 3”. Laureat Kłapa 2018 za najlepszy dubbing kinowego filmu fabularnego „Avengers: Wojna bez granic”.

Wyróżnienie specjalne

- przyznane audycji „Babski bunt w Olendach – wspomnienia” – Agnieszka Bolewska-Iwaniuk, Katolickie Radio Podlasia

3 kwietnia 1954 roku w miejscowości Olendy w gminie Rudka mieszkańcy wystąpili przeciwko kolektywizacji wsi. W protestach uczestniczyły głównie kobiety, a za swoją postawę zostały ukarane przez władzę komunistyczną. Był to jedyny taki przypadek na Białostocczyźnie i zapewne jeden z nielicznych w kraju. Audycja jest zbiorem wspomnień mieszkańców, którzy pamiętają tamte wydarzenia.

Agnieszka Bolewska-Iwaniuk – od 2008 roku współpracuje z Katolickim Radiem Podlasie, od 2016 roku jest to stała współpraca. Publikuje materiały w portalu podlasie24.pl i drohiczyńskiej edycji Tygodnika Katolickiego „Niedziela”, w roku 2018 przez Redakcję Tygodnika „Niedziela” uhonorowana medalem MATER VERBI za zaangażowanie w rozwój pisma. Często podejmuje tematy dotyczące historii regionu, uczestniczy w wydarzeniach przygotowywanych przez białostocki oddział IPN. Autorka wywiadów z wieloma świadkami historii, dziś już nieżyjącymi, m.in. z Sybiraczkami – dr Franceską Michalską, Józefą Pykało, z historykiem i regionalistą Henrykiem Świerżewskim. Często porusza temat Powstania Styczniowego i jego przebiegu w Siemiatyczach i okolicy. Współpracuje z Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu, również tworząc wiele historycznych audycji, np. o historii szkolnictwa na Podlasiu, rodzie Starzeńskich, ks. Annie Jabłonowskiej. Jako mieszkanka Siemiatycz złożyła wniosek o powstanie w Siemiatyczach pomnika ks. Anny Jabłonowskiej (wniosek zrealizowano). Prywatnie wspiera Towarzystwo Przyjaciół Siemiatycz, od lat bierze udział w kweście na ratowanie starych pomników na cmentarzu w Siemiatyczach.

Wyróżnienie za specjalne wartości poznawcze

- przyznane fabularyzowanemu filmowi dokumentalnemu „Baśka” – Dorota Kania, Anna Zapert,

Fabularyzowany film dokumentalny opowiada historię jedynej kobiety zamordowanej przez komunistów w warszawskim więzieniu przy ul. Rakowieckiej tzw. „strzałem katyńskim”. Helena Żurowska ps. „Baśka” po zajęciu Kresów Wschodnich przez Armię Czerwoną włączyła się w działalność konspiracyjną jako kurierka. Jako zastępca dowódcy kurierów w Generalnej Guberni organizowała i realizowała łączność poprzez Węgry z władzami w Londynie. Aresztowana przez Niemców we Lwowie, cudem uniknęła śmierci. Nie zaprzestała działalności konspiracyjnej, walczyła w Powstaniu Warszawskim; ciężko ranna trafiła do obozu jenieckiego. Jesienią 1945 roku wróciła do kraju i konspiracji. Pod koniec września 1948 r. w Gdańsku, w wyniku kombinacji operacyjnej, została zatrzymana. Po przewiezieniu do Warszawy przeszła niezwykle ciężkie i brutalne śledztwo. 6 września 1949 roku została skazana na karę śmierci. Wyrok wykonano 21 września 1949 roku. Jej szczątki najprawdopodobniej odnalezione zostały na Łączce.

Dorota Kania – absolwentka Wydziału Filozofii Akademii Teologii Katolickiej. Dziennikarka, pisarka, reżyserka, scenarzystka. Pracowała m.in. w Radiu Plus, TVP, „Życiu”, „Nowym Państwie”, „Gazecie Polskiej”, Telewizji Republika, Polskim Radiu. Pomysłodawczyni i współautorka serii książek „Resortowe dzieci”. Laureatka nagród i wyróżnień m.in. miesięcznika „Press”, Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, Festiwalu NNW.

Anna Zapert – dziennikarka radiowa i telewizyjna, autorka m.in. programów i reportaży radiowych, wydawca cyklu programów „Gry tajnych służb”, „Koniec Systemu”. II reżyser dokumentu „Ryngraf”.

W rozgłosniach i ośrodkach telewizyjnych całego kraju powstają znakomite audycje i filmy dokumentalne, które za pomocą dźwiękowych i wizualnych środków wyrazu opowiadają o najnowszej historii Polski. To, co te opowieści wyróżnia spośród innych form przekazu historycznego, to emocje i obrazy, a więc coś, co najpełniej przemawia do współczesnego odbiorcy. Te bardzo wartościowe zarówno pod względem artystycznym, jak i merytorycznym materiały warto ze wszech miar upowszechniać.

Celem konkursu jest wyróżnianie i promowanie najnowszej historii Polski w formie ambitnej twórczości radiowej i telewizyjnej.

Audycje na Konkurs mogli zgłaszać autorzy audycji, dziennikarze, redakcje, historycy, pracownicy i współpracownicy IPN, stowarzyszenia i organizacje kombatanckie i ich przedstawiciele, organizacje społeczne promujące wiedzę, edukację historyczną i pamięć, instytucje kultury i ich przedstawiciele, przedstawiciele lokalnych stowarzyszeń promujących historię regionalną.

Dokumentalne audycje radiowe i filmy zostały ocenione w następujących kategoriach:

1. Wydarzenie – audycje i filmy poświęcone określonej wydarzeniu lub procesowi historycznemu. W tej kategorii zostanie przyznana Grand Prix Prezesa IPN;
2. Losy – audycje i filmy poświęcone indywidualnym losom bohaterów, uczestników i świadków zdarzeń i procesów historycznych – Nagroda im. Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego;
3. Historia regionalna – audycje i filmy poświęcone historii lokalnej, obejmującej zasięg działania poszczególnych oddziałów Instytutu – Nagroda Dyrektora Oddziału IPN w Białymstoku.

20 października 2021 r. jury konkursu „Audycja Historyczna Roku” w składzie:

- red. Janina Jankowska
- reż. Arkadiusz Gołębiowski
- red. Jan Ruman
- dr Paweł Skubisz
- dr Dariusz Iwaneczko

wyłoniło piętnaście audycji nominowanych do finału konkursu:

Kategoria: Wydarzenie

1. „#Pamięć Grudzień 70”. Marzena Bakowska Andrzej Urbański, Radio Gdańsk SA;
2. „Marsz śmierci” Kamil Hypki, Radio Zachód SA;
3. „Dobro wraca podwójnie” Marta Rebzda Waldemar Modestowicz, Polskie Radio SA;
4. „By sumą kar wszystkich mnie tylko karano” Izabela Patek, Polskie Radio Zachód SA;
5. „Nie honor było się poddać” Lech Pilarski, Radio Białystok SA.

Kategoria: Losy

1. „Mecz, który zapamiętam do końca życia” Michał Rzepiak, Radio Gdańsk S.A.
2. „Baśka” – Dorota Kania, Anna Zapert, Pracownia Mojego Mistrza Robert Krauz, IPN
3. „Nam się udało” Joanna Sikora, Radio Białystok S.A.
4. „Cygańskie opowieści” Cezary Galek, Radio Zachód S.A.
5. „W starej koszuli, z odwagą w sercu” Dariusz Deberny, TVP S.A. Oddział w Opolu

Kategoria: Historia regionalna

1. „Mozaika” Agata Rokicka, Polskie Radio Szczecin S.A.
2. „Oderblick” Kamil Hypki, Radio Zachód S.A.
3. „Babski Bunt w Olendach - wspomnienia” Agnieszka Bolewska – Iwaniuk, Katolickie Radio Podlasie
4. „Portret pamięciowy” Agata Rokicka, Polskie Radio Szczecin S.A.
5. „Mistrz Chirurgii onkologicznej, prof. Andrzej Kułakowski” Andrzej Machnowski, Agencja ATM

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)